T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/217
KARAR NO : 2021/251
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : F.Y.
Vekili : Av. E.Ç.
Davalı : Sinop Valiliği
Vekili : Av. P.Ş.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Sinop Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 22/01/2020 tarihli ve …410.01-E.1652058 sayılı kararı ile, daha önce verilen idari para cezasına ilişkin işlemin Mahkeme kararı ile yetki yönünden hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edildiği belirtilerek, davacıya ait "Ö.E. Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdu/Akademi Pansiyonu" isimli işletmede, 5661 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrenci Yurtları ve Aşevleri Hakkındaki Kanun'a Ek Kanun uyarınca, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan, izinsiz öğrenci barınma faaliyetinde bulunulduğundan bahisle, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca davacı adına 40.590 TL idari para cezası verilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Boyabat Sulh Ceza Hâkimliği 02/06/2020tarihli ve D.İş. No. 2020/121 sayılı kararı**ile, bu ceza ile birlikte 29/12/2017 tarih ve E.3392 sayılı işyerinin kapatılması kararı da verilmiş olduğundan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesine göre idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

4. Davacı vekili, bu kez, işletme hakkında verilen kapatma kararına karşı açtığı dava ile birleştirme kararı verilerek, idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Samsun 3. İdare Mahkemesi 03/03/2021 tarihli ve E.2020/536 sayılı kararı**ile, 5661 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünün, anılan Kanun'da idari yaptırım kararına karşı kanun yolu gösterilmediği, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinin uygulanma kabiliyeti bulunmadığından, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 5661 sayılı Kanun'a Ek Kanun'un 1. maddesi şöyledir:

"Gerçek ve tüzelkişiler tarafından yemekli ve yemeksiz öğrenci yurtları ve buna benzer kurumlar açılması ve işletilmesi Milli Eğitim Bakanlığının iznine bağlıdır. Milli Eğitim Bakanlığı bu gibi yurt ve kurumları tespit edeceği esaslara göre denetler.

(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/19 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/19 md.) Yurt ve benzeri kurumların kurucularında, kurucu temsilcilerinde ve personelinde; 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezası ya da affa uğramış olsa bile Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar, Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, Devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli

iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ve 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında işlenen suçlardan ceza almamış olması veya haklarında bu suçlardan dolayı kovuşturma bulunmaması, terör örgütlerine ya da Millî Güvenlik Kurulunca Devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ya da iltisakı yahut bunlarla irtibatı olmaması şartı aranır.

(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/19 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/19 md.) Yapılan inceleme, soruşturma ve denetimlerle yurt ve benzeri kurumun;

a) Bakanlıkça onaylı yerleşim planında izinsiz değişiklik yapması,

b) Mevzuatta belirtilen sayıda personel çalıştırmaması veya mevzuata aykırı personel çalıştırması,

c) Barınma hizmetine ilişkin yükümlülük veya taahhütlerini yerine getirmemesi,

ç) Sözleşme veya taahhütnamelerinde usulsüzlük yapması,

d) Bu Kanun ve buna dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik, yönerge ve genelge hükümlerine aykırı fiillerde bulunması,

e) Kurum açma izninde belirlenen öğrenim düzeyi ve cinsiyetine aykırı öğrenci barındırması,

f) Kayıt dışı öğrencileri veya öğrenci olmayan kişileri barındırması,

g) Kurum açma şartlarından herhangi birini kaybetmesi,

ğ) Kurum açma izninde belirlenen amaç dışında kullanılması,

h) Yönetmelikle düzenlenen şartları yerine getirmeden kapatılması,

hâllerinin tespitinde;(a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin iki katı; (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin üç katı; (ğ) ve (h) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin beş katı idari para cezası uygulanır ve (ğ) ve (h) bentlerindeki fiilleri işleyen kurumların kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları iptal edilir. (ğ) ve (h) bentlerindeki fiillerin dışındaki fiillerin tekrarı halinde idari para cezası miktarı ilgili bentler için belirlenen para cezası miktarlarının beş katı olarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması halinde ise kurum açma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir. Bu fıkranın (ğ) ve (h) bentlerinin dışındaki bentlerde belirtilen fiiller nedeniyle idari para cezası verilmesi hâlinde ceza tebliğ edilir ve idari para cezasına neden olan hususun giderilmesi için ilgili kuruma en fazla üç ay süre verilir. Bu süre sonunda idari para cezasına neden olan hususların devam ettiğinin tespiti halinde ise yeniden kanuni işlem yapılır.

(Ek fıkra: 15/8/2017-KHK-694/19 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/19 md.) Yurt ve benzeri kurumlar, ortaokul, ortaöğrenim ve yükseköğrenim öğrencilerine barınma hizmeti vermek amacıyla açılır ve bu Kanun ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü maddesine göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı alırlar. Öğrenim düzeyine göre barınma hizmeti verilecek öğrenciler ile bu hizmetin verilebileceği kurumlar ve bu hizmeti sunacak gerçek ve tüzel kişilerin nitelikleri yönetmelikle belirlenir. Her ne ad altında olursa olsun, öğrenci barınma hizmetlerine ilişkin faaliyetlerin ruhsatsız yürütülmesi halinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valilikçe kapatılır.

……..”

7. 5661 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımlar düzenlenmiş, ancak bu idari yaptırımlara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

9. Aynı Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; *“Başvuru yolu”* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise *“idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir”* düzenlemeleri yer almıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021

tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

13. Dosyanın incelenmesinden, Boyabat Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 29/12/2017 tarihli ve …E.3392 sayılı kararı ile, davacıya ait "Akademi Pansiyonu" isimli işletmede, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan, izinsiz öğrenci barınma faaliyetinde bulunulduğundan bahisle, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca pansiyonun kapatılmasına karar verildiği, 23/02/2018 tarihli ve …400-E.3949074 sayılı kararı ile de, aynı nedenle5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca davacı adına 40.590 TL idari para cezası verildiği, davacının idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine yaptığı başvuru sonucunda, Boyabat Sulh Ceza Hâkimliğinin 22/10/2018 tarihli ve D.İş.2018/137 sayılı kararı ile, para cezası ile birlikte işyerinin kapatılması kararı da verilmiş olduğundan, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesine göre başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar verildiği ve kararın kesinleştiği, bu kez, kapatma kararına karşı idari yargı yerinde açılan dava ile birlikte görülmesi istemiyle idari para cezasının iptali için idari yargı yerinde açılan davada, Samsun 2. İdare Mahkemesinin 12/12/2018 tarihli ve E.2018/1643 sayılı kararı ile, davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu, Uyuşmazlık Mahkemesince 28/01/2019 tarihli ve E.2019/54, K.2019/16 sayılı karar ile, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak *işyerinin kapatılması* kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği belirtilerek, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ile 27. maddesinin sekizinci fikra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 5661 sayılı Kanun'un 1. maddesinin dördüncü fikrası uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı açıklanarak, Samsun 2. İdare Mahkemesinin 12/12/2018 tarihli ve E.2018/1643 sayılı başvurusunun reddine karar verilmesi üzerine, Samsun 2. İdare Mahkemesinin 15/11/2019 tarihli ve E.2018/1643, K.2019/1029 sayılı kararı ile, idari para cezasına ilişkin işlemin yetki yönüyle hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline, aynı Mahkemenin 28/09/2018 tarihli ve E.2018/72, K.2018/1198 sayılı kararı ile, kapatma kararına ilişkin işlemin de aynı gerekçe ile iptaline karar verildiği, olumsuz görev uyuşmazlığına konu22/01/2020 tarihli ve …410.01-E.1652058 sayılı karar ile verilen idari para cezasına ilişkin olarak verilen bir kapatma kararının bulunmadığı anlaşılmıştır.

14. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

15. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

16. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

17. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5661 sayılı Kanun'a Ek Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Samsun 3. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Boyabat Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 02/06/2020tarihli ve D.İş. 2020/121 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Samsun 3. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Boyabat Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 02/06/2020tarihli ve D.İş.2020/121 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN